

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐBB BÍRÓSÁGA

Kvk.III.37.477/2007/3.szám

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a saját ügyében eljáró dr.F. J. és dr.G. K. kérelmezőknek az Országos Választási Bizottság 474/2007.(XII.5.), 475/2007.(XII.5.) és a 476/2007.(XII.5.) számú határozatai ellen benyújtott bírósági felülvizsgálat iránti kérelme tárgyában az alulírott helyen és napon meghozta a következő

v é g z é s t :

A Legfelsőbb Bíróság az Országos Választási Bizottság 474/2007.(XII.5.), 475/2007.(XII.5.) és a 476/2007.(XII.5.) számú határozatait helybenhagyja.

Ez ellen a végzés ellen további jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az Országos Választási Bizottság (a továbbiakban: OVB) 474/2007.(XII.5.) számú határozatával megállapította, hogy a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt 254/2007.(VI.25.) OVB határozattal hitelesített országos népszavazási kezdeményezésének - "Egyetért-e Ön azzal, hogy az államilag támogatott felsőfokú tanulmányokat folytató hallgatóknak ne kelljen képzési hozzájárulást fizetniük?" - támogatására összegyűjtött érvényes aláírások száma meghaladja az Alkotmány 28/C. § /2/ bekezdésében az országos népszavazási kezdeményezés érvényességéhez meghatározott számot, így a népszavazási kezdeményezés érvényes. Határozata indokolásában az OVB megállapította, hogy a dr.Orbán Viktor és dr.Semjén Zsolt által képviselt FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt országos népszavazási kezdeményezését az OVB 2007. június 25-én hitelesítette. Az OVB a 430/2007.(X.24.) OVB határozatával rendelte el az országos népszavazási kezdeményezéshez összegyűjtött aláírások ellenőrzését. Ennek eredményeként az OVB megállapította, hogy a véletlenszerűen kiválasztott 15.940 aláírást tartalmazó minta feldolgozásából nyert adatok alapján legalább 254.759 és legfeljebb 259.859 a minden szempontból megfelelő aláírások száma.

Az OVB a 475/2007.(XII.5.) határozatával megállapította, hogy a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt 155/2007.(VI.25.) OVB határozattal hitelesített országos népszavazási kezdeményezésének - "Egyetért-e Ön azzal, hogy a háziorvosi ellátásért, fogászati ellátásért és a járóbeteg szak-ellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen vizitdíjat fizetni?" - támogatására összegyűjtött érvényes aláírások száma meghaladja az Alkotmány 28/C. § /2/ bekezdésében az országos népszavazás kezdeményezés érvényességéhez meghatározott számot, így a népszavazási kezdeményezés érvényes. Határozata indokolásában az OVB rögzítette, hogy a dr.Orbán Viktor és dr. Semjén Zsolt által képviselt FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt országos népszavazási kezdeményezését az OVB 2007. június 25-én hitelesítette. Az OVB 431/2007.(X.24.) határozatával rendelte el az országos

népszavazási kezdeményezéshez összegyűjtött aláírások ellenőrzését. Az aláírások ellenőrzésének eredményeként az OVB megállapította, hogy a véletlenszerűen kiválasztott 16.003 aláírást tartalmazó minta feldolgozásából nyert adatok alapján legalább 254.425 és legfeljebb 259.745 a minden szempontból megfelelő aláírások száma.

Az OVB a 476/2007.(XII.5.) számú határozatával megállapította, hogy a FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt 156/2007.(VI.25.) OVB határozattal hitelesített országos népszavazási kezdeményezésének - "Egyetért-e Ön azzal, hogy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásért a jelen kérdésben megtartott népszavazást követő év január 1-jétől ne kelljen kórházi napidíjat fizetni?" - támogatására összegyűjtött érvényes aláírások száma meghaladja az Alkotmány 28/C. § /2/ bekezdésében az országos népszavazási kezdeményezés érvényességéhez meghatározott számot, így a népszavazási kezdeményezés érvényes. Határozata indokolásában az OVB rögzítette, hogy a dr.Orbán Viktor és dr.Semjén Zsolt által képviselt FIDESZ-Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt országos népszavazási kezdeményezését az OVB 2007. június 25-én hitelesítette. Az OVB a 431/2007.(X.24.) határozatával rendelte el az országos népszavazási kezdeményezéshez összegyűjtött aláírások ellenőrzését. Az aláírások ellenőrzésének eredményeként az Országos Választási Bizottság megállapította, hogy a véletlenszerűen kiválasztott 15.982 aláírást tartalmazó minta feldolgozásából nyert adatok alapján legalább 252.852 és legfeljebb 258.130 a minden szempontból megfelelő aláírások száma.

A kérelmezők bírósági felülvizsgálat iránti kérelmükben kérték az OVB határozatainak megváltoztatását és a jogszabálysértés tényének megállapítását.

Mindezekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasította.

Kérelmükben előadták, hogy az OVB határozataiból nem tűnik ki, hogy ellenőrzési jogkörét mikor, hogyan, mely OVB tagok részvételével, milyen módon gyakorolta. A 2007. december 5-ei OVB ülésre szóló meghívóban feltüntetett jelentés és az ülésről készült jegyzőkönyv nem elérhető, ezért nem ad választ mindezen hiányosságokra. Az OVB ezzel az eljárásával megsértette Ve. 124. § /3/ bekezdés c/ pontjában foglalt hatásköre gyakorlásának kötelezettségét.

Az OVB a felülvizsgálattal támadott határozatai meghozatalánál túllépte hatáskörét, mivel nem csupán az érvényesnek tekinthető aláírások ellenőrzéséről és számszerű megállapításáról rendelkezett, hanem a határozatok rendelkező részének első bekezdései kinyilatkoztatják, miszerint "A népszavazási kezdeményezés érvényes". Az OVB hatásköre a Ve. 119. § /1/ bekezdése alapján az aláírások ellenőrzését követően az érvényesnek tekinthető aláírások számának megállapítására terjed ki. Kérték ezért a határozatok rendelkező részéből "A népszavazási kezdeményezés érvényes" szövegrész törlését. Álláspontjuk szerint az OVB határozatainak indokolásai nem tartalmazzák a releváns tényállást, valamint a megállapított tényállást alátámasztó bizonyítékokat. Így nem állapítható meg, hogy az aláírásgyűjtő ív hány példányban került többszörözésre és az íveken aláírást gyűjtő polgár aláírása tételesen és eredetben szerepel-e; hány aláírás került benyújtásra és ebből hány került ellenőrzésre, illetve kizárásra; nem derül ki az OVB által alkalmazott statisztikai és matematikai módszer lényege, továbbá egyéb olyan tények, melyek ismerete a határozatok törvényességének elbírálásához szükséges.

A kérelmezők hivatkoztak továbbá az Alkotmánybíróság 27/2007.(V.17.) AB határozatára, amelyben az országos népszavazáson hozott döntéssel kapcsolatban mulasztásban

megnyilvánuló alkotmányellenességet állapított meg. Előadták, hogy az Alkotmánybíróság három népszavazási kérdésben hozott OVB határozat ellen benyújtott kifogás tárgyában az alkotmánybírói eljárást 2008. június 15-ig felfüggesztette. Az OVB tévesen mérlegelt ezért, amikor az aláírások ellenőrzéséről a támadott határozatait meghozta. Álláspontjuk szerint alkotmányellenes az OVB által kiválasztott és alkalmazott statisztikai és matematikai módszer, mivel az az OVB eljárásában és határozataiban nem ismerhető meg. Ezeknek a konkrét határozatokban történő megjelenítése követelményeiről törvénynek kellett volna rendelkeznie.

A kérelmezők a Ve. 84. §-ának /6/ bekezdése alapján kérték számukra a szóbeli nyilatkozattétel lehetőségének biztosítását. Kinyilvánították, hogy személyes adataik közzétételéhez és nyilvánosságra hozatalához nem járulnak hozzá, ezért kérték ezen adatokat a nyilatkozattételi eljárás tárgyalási jegyzékéből is mellőzni.

A Legfelsőbb Bíróság 2. sorszámú végzésével a Pp. 149. §-ának /2/ bekezdése alapján elrendelte a felülvizsgálati kérelmek egyesítését, majd kérésükre a kérelmezőket és az ellenérdekű fél meghatalmazott jogi képviselőjét személyesen is meghallgatta.

A kérelmezők szóbeli nyilatkozatukban sérelmezték az ügyek egyesítését, továbbá kifogásolták, hogy a bíróság személyes meghallgatásukra való felkészüléshez nem biztosított elegendő időt. Dr.G. K. előadta továbbá, hogy álláspontja szerint a népszavazási eljárásban ellenérdekű fél nem a népszavazást kezdeményező személy, hanem az OVB. Választási ügyben a bírósági felülvizsgálati eljárás során a nemperes eljárások szabályai nem alkalmazhatók. Az ügy érdemében mindenben fenntartották az írásban benyújtott felülvizsgálati kérelmüket.

Személyes nyilatkozatában az ellenérdekű fél képviselője is sérelmezte a rövid határidő kifizetését a személyes meghallgatásra, mivel nem volt elegendő ideje a megfelelő felkészülésre. Az ügy érdemében előadta, hogy az Országgyűlés a mai napon hozza meg a Ve. módosításáról szóló törvényt a népszavazási kezdeményezéssel kapcsolatban, amely tartalmazza a kérelmezők által hiányolt rendelkezéseket. Az Alkotmánybíróság mind a három népszavazási kérelmet több alkalommal is megvizsgálta. Az aláírások ellenőrzéséről az OVB évtizedes gyakorlat alapján határozott. Az OVB határozatának meghozatalakor megvizsgált iratokból az aláírások ellenőrzésének jogszerűsége megállapítható.

A felülvizsgálati kérelmek nem alaposak.

A Legfelsőbb Bíróság mindenekelőtt a kérelmezők szóbeli nyilatkozatában előadottakkal kapcsolatban arra mutat rá, hogy a Ve. 84. §-ának /2/ bekezdése értelmében a bíróság a bírósági felülvizsgálat iránti kérelemről nemperes eljárásban határoz. A Pp. hatálybaléptetése folytán szükséges rendelkezések tárgyában hozott 105/1952.(XII.28.) MT rendelet (a továbbiakban: Mt.r.) 13. §-ának /3/ bekezdése értelmében - amennyiben az egyes nemperes eljárásokra vonatkozó jogszabályok másként nem rendelkeznek, vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik - a nemperes eljárásokban is a Pp. szabályait kell megfelelően alkalmazni. A Pp. 149. §-ának /2/ bekezdése szerint a bíróság együttes tárgyalás és eldöntés végett elrendelheti az előtte folyamatban lévő olyan perek egyesítését, amelyeknek tárgya egymással összefüggő. Figyelemmel arra, hogy kérelmezők szó szerint megegyező felülvizsgálati kérelmeket nyújtottak be ugyanazon OVB határozatok bírósági felülvizsgálata iránt, a Legfelsőbb Bíróság jogszabálysértés nélkül rendelte el a felülvizsgálati kérelmek egyesítését.

Ugyancsak nem sértett jogszabályt a Legfelsőbb Bíróság a kérelmezők, illetve az ellenérdekű felek képviselőjének személyes meghallgatása során. A Ve-ben előírt határidők betartása a bíróság elsődleges kötelezettsége, amelynek alá kell rendelni, a Pp. eljárási szabályainak alkalmazását is. Erre utal az Mt.r. előírása, amely szerint a Pp. szabályait nemperes eljárásban csak akkor lehet alkalmazni, ha az adott nemperes eljárásra vonatkozó jogszabály másként rendelkezik, vagy az eljárás nemperes jellegéből más nem következik. A választási jogorvoslatokra megállapított rövid határidők a határozat bírósági felülvizsgálata során szükségessé teszik a bíróság mérlegelését az eljárási cselekmények alkalmazásáról. A rendkívül rövid jogorvoslati határidők betarthatósága érdekében írja elő a Ve. 83. § /4/ bekezdésének c/ pontja, hogy a kérelem benyújtójának választása szerint telefax számát vagy elektronikus levélcímét is fel kell tüntetni kérelmében. A bíróságnak a gyors eljárás lefolytatása és a rövid határidők betartása érdekében ezeket a lehetőségeket is igénybe kell vennie eljárása során. Figyelemmel arra, hogy a személyes meghallgatáson a kérelmezők és az ellenérdekű fél jogi képviselője is megjelent, álláspontjukat előadták, nem sérült a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos elve.

Nem megalapozott az ellenérdekű fél személyére való hivatkozás sem, mivel az OVB a választási eljárásban nem tekinthető a választópolgárokkal ellenérdekű félnek. A kérelmezők felülvizsgálati kérelmükben az aláírások ellenőrzését és ezen keresztül a kezdeményezés érvényességét támadták, ezért jelen eljárásban az ellenérdekű fél a népszavazás kezdeményezője. A Legfelsőbb Bíróság ennek megfelelően tette lehetővé a Ve. 84. § /6/ bekezdése alapján a kezdeményezők jogi képviselőjének szóbeli nyilatkozattételét.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmeket az ügy érdemében sem találta megalapozottnak.

A Ve. 119. §-ának /1/ bekezdése szerint az aláírások ellenőrzése az érvényesnek tekinthető aláírások számának statisztikai és matematikai módszerekkel történő megállapítását jelenti a népszavazás-kezdeményezést aláíró választópolgárok adatainak a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás, továbbá a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartása adatainak felhasználásával. Ha az alkalmazott statisztikai és matematikai módszer nem valószínűsíti a kellő számú érvényes aláírás meglétét, akkor az aláírások ellenőrzését az aláírások tételes vizsgálatával kell folytatni mindaddig, amíg a kezdeményezés érvényessége vagy érvénytelensége kétséget kizáróan meg nem állapítható. A /2/ bekezdés értelmében az aláírások ellenőrzése során a kezdeményezést benyújtó képviselője jelen lehet.

Az OVB a Ve. idézett rendelkezése alapján statisztikai és matematikai módszerekkel állapította meg felülvizsgálati kérelemmel támadott határozataiban, hogy az összegyűjtött érvényes aláírások száma meghaladja az Alkotmány 28/C. § /2/ bekezdésében az országos népszavazási kezdeményezés érvényességéhez meghatározott számot, így a népszavazási kezdeményezés érvényes. Tévesen hivatkoztak a kérelmezők arra, hogy az OVB hatáskörének túllépésével hozott határozatot, mivel a Ve. 119. §-ának /1/ bekezdése kifejezetten utal arra, hogy statisztikai és matematikai módszer alkalmazásával, illetve ha az nem elegendő, az aláírások tételes vizsgálatával kell az ellenőrzést lefolytatni, mindaddig, amíg a kezdeményezés érvényessége vagy érvénytelensége kétséget kizáróan meg nem állapítható. Az OVB akkor, amikor az aláírások ellenőrzése során az érvényes aláírások számát megállapítja, ezzel egyúttal a kezdeményezés érvényességéről vagy érvénytelenségéről is határoz.

A Legfelsőbb Bíróság az OVB határozatainak tényállásbeli hiányosságaival kapcsolatban sem állapított meg jogszabálysértést. A Legfelsőbb Bíróság az OVB felülvizsgálati kérelemmel támadott határozatain túlmenően megvizsgálta az Országos Választási Iroda jelentését az Országos Választási Bizottságnak a FIDESZ-MPSz és a KDNP által kezdeményezett országos népszavazást támogató aláírások ellenőrzéséről, az OVB 2007. december 5-én tartott ülésének jegyzőkönyvét, valamint az ülés jelenléti ívét. Mindezek alapján a Ve. bármely rendelkezésébe ütköző jogszabálysértést megállapítani nem lehetett, az aláírások ellenőrzése mindben megfelelt a Ve. 119. §-ának /1/ bekezdésében foglaltaknak. Az aláírások ellenőrzése során a kezdeményezést benyújtók képviselője jelen volt, az alkalmazott statisztikai és matematikai módszer nem kifogásolta. A kérelmezők sem jelöltek meg olyan bizonyítékot amely jogszabálysértés elkövetését támasztaná alá. Az OVB határozatai és a rendelkezésre álló iratok a kellő számú érvényes aláírás meglétét törvényesen állapították meg. Megjegyzi a Legfelsőbb Bíróság, hogy az OVB nem közigazgatási eljárásban hozza meg határozatát, így annak indokolására vonatkozóan nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a kérelmezők által hiányolt adatok feltüntetését írná elő.

Az alkotmányossági kérdésekkel kapcsolatos kifogásokat a Legfelsőbb Bíróság azért utasította el, mert azok vizsgálata nem tartozik az OVB hatáskörébe. Az Alkotmánybíróság 27/2007.(V.17.) AB határozatában megállapított mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség az OVB eljárására és határozataira nem hatott ki, a Ve. 119. §-ának /1/ bekezdése alapján az OVB-nek az aláírások ellenőrzését el kellett végeznie, és arról a határozatokat meg kellett hoznia. Ugyancsak nem törvénysértő az aláírások statisztikai és matematikai módszerekkel történő ellenőrzése, mivel ezt a Ve. 119. §-ának /1/ bekezdése írja elő. Az ezzel összefüggésben felhozott kifogások ugyancsak meghaladják az OVB hatáskörét, mivel törvényalkotási kérdéseket vetettek fel.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság az OVB határozatait a Ve. 84. § /7/ bekezdésének a/ pontja alapján helybenhagyta.

A határozat elleni további jogorvoslatot a Ve. 84. §-ának /10/ bekezdése zárja ki.

Budapest, 2007. december 10.

Dr. Kozma György sk. tanácselnök,
Dr. Kovács Ákos sk. előadó bíró,
Dr. Kurucz Krisztina sk. bíró